

[Ole Bernt Henriksen]

Det er hr. Kjeld Olesen, der kalder mig herop. I den tid, da vi havde den fornøjelse at have hr. Kjeld Olesen som udenrigsminister – og det var en fornøjelse – var det vores opfattelse, og det er stadig vores opfattelse, at det er regeringens prærogativ at drive udenrigspolitik i overensstemmelse med landets interesser, og hvad der er baggrund for i dette ting. Derfor var det vores opfattelse, at i en situation som den, vi har nu, kunne vi roligt overlade til udenrigsministeren at tage de initiativer, som situationen krævede.

Jeg ville være ked af – vi kan godt leve med det i dag, tror jeg nok – hvis der bredte sig en tendens til, at der var bagsædekørsel i dansk udenrigspolitik, at regeringen i alt væsentligt ikke fik lov til at udøve både det prærogativ og den pligt, som den har til at drive udenrigspolitik. Men som sagt er dette forslag, som er stillet nu, ret uskyldigt, og det berøver vel, ligesom den tidligere udenrigsminister var inde på, ikke regeringen nogen muligheder, men jeg ville gerne gøre rede for, hvordan jeg synes principperne for udenrigspolitik har været og bør være.

(Kort bemærkning).

Lasse Budtz (S):

Jeg skal meddele for fjerde gang, at vi stemmer imod det af hr. Bjørn Elmquist fremsatte forslag til motiveret dagsorden. Vi gør det, fordi vi gerne vil have vores eget dagsordensforslag vedtaget; det er faktisk derfor, vi har fremsat det. Ved at stemme imod det andet sikrer vi os, at vores kommer til afstemning først, og derved mener jeg, at vi har sikret en radikal opbakning, hvis jeg har tydet hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger rigtigt. Så enkelt er det faktisk, og det vidste vi alle sammen godt i forvejen, men reglerne siger jo, at det skal jeg herop og forklare.

Jeg vil gerne tilføje endnu en ting, som jeg også har fremhævet et par gange før. Der står stadig væk ikke noget i det borgerlige forslag til motiveret dagsorden om den udemokratiske grundlov; det er den anden meget væsentlige årsag til, at vi fastholder den linje, jeg nu har forklaret, jeg tror 4 gange.

Gert Petersen (SF):

Det har været meget interessant at lytte til denne historieforskende debat. Vi andre er

da måske – man ved aldrig – blevet en smule kløgere af den. Vi har i SF hele tiden været tilhængere af – det var vi også ved de første behandlinger i Europarådets parlamentariske forsamling – at Tyrkiet burde ekskluderes. Jeg ved fra vores medlem, at det ikke var muligt på det tidspunkt at få flertal herfor. Men jeg tror egentlig nok, at der derudover var meget rigtigt i hr. Bjørn Elmquists og andres fremstillinger, som vi har hørt heroppefra.

Jeg vil imidlertid appellere til, at man anlægger en noget anden synsvinkel. Naturligvis er det vigtigt, hvad der foregår i Europarådets parlamentariske forsamling, og hvad der foregår i Europarådets ministerråd – den socialdemokratiske dagsorden er udformet med henblik herpå – men jeg synes, det måske er endnu vigtigere, hvordan det danske folketing udtaler sig, fordi det har vi umiddelbart mulighed for at afgøre.

Der er sket det, at situationen i Tyrkiet er blevet skærpet i løbet af det sidste års tid. Den er især blevet skærpet i den forstand, at der nu er blevet fremlagt et grundlovsforslag, som med sikkerhed bliver vedtaget, og som må skuffe alle forventninger, som de mere naive måtte have haft til, at generalerne skulle genindføre demokratiet. Det er jo unægtelig – og det benægter jeg aldeles ikke – sket ved tidligere lejligheder i Tyrkiet, men det sker altså ikke denne gang. Det er en ny erkendelse, som man må tage til sig og handle ud fra.

Derfor synes jeg, det er vigtigt, at det danske folketing udtaler sig skarpere, end man gjorde for $\frac{3}{4}$ eller 1 år siden. Situationen i Tyrkiet er skærpet. Det er væsentligt, hvad dette folketing siger. Det er lige så væsentligt, som hvad Europarådet siger. Det er ikke sikkert, at der kommer så meget ud af dagsordensforslaget, når og hvis det vedtages, for så vidt angår selve Europarådet, men det vil, hvis det vedtages, blive læst i Tyrkiet, af den tyrkiske junta og af den tyrkiske befolkning, og det vil blive forstået sådan, at den danske lovgivende forsamling har skærpet sin stilling til undertrykkelsen i Tyrkiet og i anledning af det antidemokratiske forfatningsforslag, som er blevet fremlagt.

Jeg skal i øvrigt ikke gå ind i historieforskning eller undersøge, hvem der har foretaget svingninger og hvorfor, eller om man